

INTERVIU | Dragos Anastasiu (AHK România): Jumatate din mediul de afaceri este afectat de pandemie si abia acum începe greul

Jumatate din mediul de afaceri este afectat de pandemie si sute de oameni si-au pierdut joburile, însa ce este mai greu de acum încolo va veni, pentru ca se apropie scadentele la plata unor impozite si rate la banci, a declarat Dragos Anastasiu, presedintele Camerei de Comert Româno-Germane (AHK România) si membru al Coalitiei pentru Dezvoltarea României, într-un interviu pentru AGERPRES.

El a aratat ca 25 octombrie este data platii unor taxe, iar, de la 1 ianuarie, vor deveni scadente ratele la banci si leasing, ceea ce va lovi puternic sectoarele unde activitatile au început din nou sa se închida.

În aceste conditii, Guvernul trebuie sa vina de urgenta cu noi masuri de salvare a economiei, sustine seful AHK România, masuri pe care le-a detaliat în interviu. Daca ar fi premierul României, Anastasiu spune ca s-ar înconjura de o echipa de oameni veniti din mediul de afaceri, care sa ajute si la implementarea deciziilor, nu doar la luarea lor. O tara se conduce precum o companie, afirma antreprenorul.

De asemenea, în opinia sa, autoritatile trebuie sa investeasca în promovarea imaginii României în afara granitelor si sa faca un PR profesionist, pentru ca tara noastra este privita acum mult mai rau decât este în realitate.

Anastasiu a mai aratat, în interviu, ce nota ar da actualului Executiv si ce raspuns ar avea daca i s-ar oferi o functie în Guvern.

AGERPRES: Care sunt cele mai mari probleme pe care le are acum mediul de afaceri?

Dragos Anastasiu: E greu sa prioritizezi. Sunt o sumedenie de probleme cu care ne confruntam acum, doar ca suntem obisnuiti, asta e partea buna a antreprenoriatului din România. Noi avem o criza permanenta: criza de comunicare, de decizii si asa mai departe. Cumva suntem obisnuiti si caliti în lupte si atunci per total sper ca o sa ne fie bine.

Problema de baza în momentul de fata este lipsa de predictibilitate. Pentru ca nu stii ce se întâmpla mâine, ce se întâmpla peste o saptamâna, suntem asa într-o criza combinata, criza de oferta, cu criza de cerere, de încredere, de transport, financiara, medicala. Și astfel de combinatie nu a mai existat practic în aceasta formula. Lucrurile par ca acum sunt mai complicate decât acum zece ani, la criza anterioara.

Pe de alta parte, sigur, în diverse zone, pentru ca nu putem generaliza... În orice criza unora le merge foarte bine, unora le merge bine, unora le merge rau si unora le merge foarte rau. Asa suntem si noi. Una e sa discutam despre retail, despre sanatate sau despre curierat, alta e sa discutam despre restaurante. Dar, per total, asta îi afecteaza pe toti: lipsa de predictibilitate si imposibilitatea de a planifica cât de cât riguros viitorul.

Aproximativ cât la suta din mediul de afaceri este afectat?

Va trebui sa asteptam totusi niste cifre care sa înceapa sa devina relevante, pentru ca problemele noastre vin de prin luna martie, unele poate chiar dinainte, deci este o perioada relativ scurta ca sa vedem cifre relevante. Dar eu cred ca 40-50% din mediul de afaceri este afectat si nu este înca afectat atât de rau precum o sa fie din ianuarie. Sau din octombrie.

Data de 25 octombrie este primul "milestone", sa zic asa, pentru a vedea cine mai rezista: se platesc impozitele, teoretic, din spate. Acum sunt semnale ca vor fi rostogolite din spate, sa vedem. Al doilea "milestone" va fi la 1

ianuarie, când vor începe să devină scadente ratele amânate la bănci, la leasinguri și așa mai departe. Pentru cei care funcționează oarecum normal va fi ok, dar pentru cei care astăzi nu mai au venituri, pentru că sunt închiși sau afectați, de exemplu restaurante, hoteluri, evenimente, teatre, sport și așa mai departe, pentru ei va fi dramatic.

Dar aș putea spune că 40-50% din mediul de afaceri este afectat. La fel cum sute de mii de oameni și-au pierdut contractele de muncă. Deci și angajații sunt afectați, nu doar angajatorii. Repet, vom vedea ce se va întâmpla din ianuarie și dacă statul nu intervine în mod decisiv, va fi destul de rău.

Ce anume trebuie să facă statul?

Statul trebuie să fie partener cu mediul de afaceri. În sensul că, dacă noi luna de luna plătim la stat impozite de tot felul, taxe, în momentul în care este greu, și statul ar trebui, așa cum fac și antreprenorii - aduc bani de acasă etc - statul ar trebui să facă cel puțin același lucru.

Faptul că s-au închis foarte multe lucruri, două luni, două luni și jumătate, altele pe termen mai lung, vezi restaurante, hoteluri, transportatori, evenimente, teatre, sport, nu a fost vina antreprenorilor, ci a statului român. Ok, nu și-a dorit, am înțeles, dar tot cel care a dat cu ciocanul în masă a fost statul. Și atunci trebuie să își asume consecințele. Eu când fac ceva, îmi place, nu îmi place, trebuie să îmi asum și ce urmează.

Cred că statul trebuie să vină cu bani concreți și nu cu garanții, nu cu împrumuturi, nu numai cu bani europeni, trebuie să vină cu bani românești, de la bugetul statului. Suntem în discuții cu ei pe diverse zone, de exemplu HoReCa, hoteluri, agenții de turism și va trebui să se întâmple acest lucru. Mi-e teama însă că anul acesta va fi greu până la imposibil.

Mai concret, ce așteptați? O reducere de taxe?

În secunda în care statul vine și îți taie veniturile, statul trebuie să le compenseze. Dacă, de exemplu, cifra de afaceri de anul acesta este cu 40% mai mică decât cea de anul trecut, statul ar trebui să vină cu un procent. Sigur, dacă n-ai venituri, ai economisit și ceva din cheltuieli, dar niciodată nu merg unu la unu. Și atunci, dacă ai cu un milion de euro mai puțin venituri, 20% ar trebui să-ți dea statul român, pentru că tu să nu intri pe pierderi. Să vină cu granturi, cu sume, cum au făcut alte state: Irlanda, Norvegia, Germania, Austria. Sigur, au alte posibilități. Dar și statul român trebuie să vină și să compenseze diferența de cifra de afaceri pe care el a generat-o. Chiar dacă nu și-a dorit, ci a fost o pandemie, dar asta este.

Pe de altă parte, se pot face multe alte chestiuni. Vine pe 25 octombrie scadența pentru plata impozitelor. Sunt zone cu venituri aproape zero, HoReCa, hotelarie, transportatori, rent-a-car, plus toți furnizorii lor. Ar trebui să nu trebuiască să plătească impozite. Acum ele se rostogolesc, pentru că nu au fost anulate, ci rostogolite. E o variantă să le mai rostogolești o dată. Pe de altă parte, ele se tot acumulează și în momentul în care va trebui să plătești vei fi sufocat. Prin urmare, probabil singura soluție este anularea acestor impozite.

În zona HoReCa s-a anulat pentru o perioadă impozitul specific. Vezi, Doamne, mare ajutor! Pai impozitul specific este unul care se plătește indiferent de profit. Dar dacă am fi fost toți pe impozit pe profit, profitul ar fi fost zero, oricum nu am fi plătit acel impozit.

Deci pe aici suntem, se pot rostogoli niste datorii, se pot anula niste datorii, niste impozite locale, se pot relaxa niste măsuri de genul Kurzarbeit, în loc să fie flexibilizare 50% să fie 80%, 90%. Asta iar pe bani europeni.

Dacă ați fi premierul României, care ar fi primele decizii pe care le-ați lua mâine dimineața când ajungeți la birou?

E complicat, pentru ca sunt decizii pe termen scurt, mediu si lung. Cred ca primul lucru pe care as încerca sa îl fac e sa am lângă mine permanent oameni de la firul ierbii, implicati în decizii si în implementare. Noi avem un dialog foarte bun cu Guvernul, în sensul în care ne vedem des, vorbim mult, dar problema e dupa aceea, mai jos, la implementare.

Va asculta?

De ascultat, cu siguranta asculta, întrebarea este cât din ce asculta se si poate implementa, pentru ca au aparatele proprii cu care trebuie sa lucreze, care nu sunt întotdeauna performante, care au mentalitatea de a spune "nu se poate", orice vrem mai întâi "nu se poate". Este o chestiune de "mind set" în primul rând si de capabilitati de profesionalism în al doilea rând. Și atunci as încerca sa ma ajut cu externalizati, ca sa spun asa, încercând sa evit orice conflict de interese, dar sa aduc din afara oameni care sa stea lângă mine, sa stea lângă oamenii mei, în masura în care doresc si pot sa se implice, din mediul de afaceri.

Cred ca asta ar fi principala chestiune si cumva de ajustare de "mind set", pentru ca vine un "mind set" din zona privata, antreprenoriala si a abilitatilor de a implementa proiecte. Ar fi un Consiliu Consultativ permanent, cu care practic sa ma întâlnesc în fiecare zi doua ore.

În acest moment nu exista asa ceva?

Ba da, exista Coalitia pentru Dezvoltarea României, ne vedem o data pe luna cu primul-ministru. Încă o data, exista dialog, vorbim, ne sunam, dar problema este la implementare. De la "hai sa facem asta", pâna la implementare, câteodata nu se face nimic si câteodata dureaza foarte mult timp.

Suntem în grupuri de dialog, dar nu suntem în grupuri de lucru, efectiv de lucru, cu picioarele în ligheanul cu apa rece, împreuna, sa începem sa scriem. Și, de foarte multe lucruri, când se implementeaza ceva la nivel legislativ, fac ei cumva în laboratoarele lor si ne prezinta si noua dupa ce si-au terminat prajitura, ca sa zic asa. Sa schimbi acea prajitura e dificil si din punct de vedere mental, si din punct de vedere psihologic, si din punct de vedere faptic si al timpului.

Și atunci, ce tot încercam noi, dar nu de multe ori cu succes, este sa fim de la început în bucatarie, când începem sa punem ingredientele si sa coacem prajitura, sa fim si noi cu ingredientele noastre, nu ca sa deranjam, ci ca sa ajutam. Asta nu se întâmpla. Trebuie sa mâncam cu totii si sa înghitim ce am produs împreuna. Bine, rau, dar l-am produs împreuna.

Acum sunt laboratoarele care lucreaza cum reusesc ele, mai bine, mai rau, în functie de institutie si de sef, dupa care mai punem noi doua mirodenii si gata, la mâncat! Cred ca asta este principala chestiune pe care as implementa-o, daca as avea ceva de spus si de facut.

Doar ca de ani de zile exista aceasta reticenta la mediul de afaceri, "ce mai vor si astia, întotdeauna vor, cer, sunt aroganti, vor numai pentru ei" si în general deranjeaza mediul public. Aici oamenii nu se simt bine împreuna cu antreprenorii. Iar acest lucru este obligatoriu sa se schimbe. Dar este un proces de câstigare de încredere într-o tara în care nivelul general de încredere este extrem de scazut.

Prima întrebare este "ce naiba vrea si asta de la mine?". De departe este prima întrebare. "Nu poate sa fie de buna credinta, el vrea pentru el, sa câstige el ceva".

Este adevarat ca un antreprenor se plânge tot timpul?

Un antreprenor se plânge în sinea lui ca vrea mereu mai mult. Dar nu se plânge în sensul de pesimism si nici în

sensul în care sa ne plângem de mila ca nu avem sanse. Antreprenorii în permanenta caută solutii, sunt de regula mereu nemulțumiti și în cautarea progresului. Dar nu suntem de-aia de ne plângem de mila, ca dacă am fi așa, eram de mult "pa, la revedere!".

Spuneti-mi cum este privita România din afara?

E privita cu bunavointa, e vazuta mult mai rau decât este în realitate.

De ce?

Pentru ca aceasta a fost imaginea pe care am reusit sa ne-o facem timp de 30 de ani de când suntem în democratie. Începând cu uciderea cuplului Ceausescu în ziua de Craciun, continuând cu mineriadele, cu valul de azilanti, cu mâncatul lebedelor din Austria, cu spargerile bancilor, cu faptul ca suntem buni hackeri și poate terminând cu nenumaratii cersetori din toata Europa, cel puțin, probabil din toata lumea, toate acestea au fost caramizi care au contribuit la o anumita imagine.

Trebuia sa se vina, pe partea cealalta, cu partile bune ale noastre. De la frumusetile naturale și potentialul turistic, la potentialul uman și așa mai departe. Am avut și parti bune. Cinci milioane de diasporeni care au dovedit strainilor ca se pot baza pe aceasta forta de munca, este o parte foarte buna. O nenorocire pentru România ca au plecat, dar o parte foarte buna pentru imaginea României și pentru economia României, ca au trimis bani acasa mai mult decât orice alt investitor, ca natie. Românii din afara au investit mai mult decât a investit Germania, care este cel mai mare investitor în România.

Per total, nu am stiut sa facem PR în asa fel încât sa ne positionam macar acolo unde suntem, basca deasupra, iar asta trebuie schimbat. I-am spus de mai multe ori, și prin CDR (Coalitia pentru Dezvoltarea României - n.r.) și personal, atât presedintelui Iohannis, cât și premierului Orban, ca imaginea României este un element esential în cum ne va merge în urmatorii zece ani.

Și mai ales în contextul în care vin multi bani europeni și am putea face cu ei suficient de multe. Avem nevoie de investitii noi, de exporturi, de turism și pentru toate astea trebuie sa lucram la imaginea României. Și nu este complicat, pentru ca noi suntem mai buni decât imaginea noastra.

Ce ar trebui sa scoatem în fata?

Haideti sa ne legam de turism, ca e cel mai la îndemâna. Ar trebui sa alocam niste bani, un buget și o institutie, o entitate, care sa faca acest lucru cu bine. Timp de 30 de ani, am avut acest lucru în mâna statului. Rezultatele apreciati-le dumneavoastra și oricine altcineva. Eu le apreciez ca fiind eforturi laudabile, care nu și-au atins nici pe departe potentialul pe care îl au în spate.

Atunci ce trebuie facut? Un parteneriat public-privat, sa punem privatii la masa, împreuna cu cei de la stat, pentru ca împreuna sa creeze o entitate, Organizatia Româna de Turism o numim noi, care sa gestioneze cu foarte bun management un fond, un buget de promovare și PR al României. De unde sa vina banii respectivi? De exemplu din toate taxele hoteliere pe care strainii și românii le platesc la hoteluri, este o varianta. Deci cu 10-20 de milioane de euro aceasta entitate sa faca ce s-a facut statul român cu mai multi bani.

Gânditi-va ca am avut fonduri europene, în timpul Guvernului Boc, de 75 de milioane de euro pentru promovare, dintre care 30 de milioane sau nu știu exact câți nu s-au folosi deloc, au fost dati înapoi. Iar ceilalti 45 au fost folositi nu cu foarte multa eficienta. Și atunci, dacă am folosi acesti bani pentru imaginea turistica a României, deja imaginea României s-ar îmbunatati.

Dar, dincolo de asta, imaginea economica. Sa iesim în Germania, în Franta, în America, sa spunem "Bai, astia suntem noi! Asa suntem noi!". Hai sa ne prezentam. Ce face o companie când vrea sa se promoveze si sa se pozitioneze? Face PR profesionist, baga bani în promovare si face proiecte.

Deci o tara trebuie condusa precum o companie?

Da, 100%. Chiar daca România nu poate sa fie asimilata 100% unei companii, principiile generale de functionare sunt aceleasi. Avem oameni care lucreaza pentru noi, ei trebuie evaluati, trebuie sa fie profesionisti, sa poata fi dati afara daca nu-si fac treaba sau daca fura, promovati si bonusati daca sunt de buna calitate, trebuie sa avem bugete, sa avem venituri, mai putine cheltuieli, ceea ce facem si noi, zi de zi, în business-urile noastre.

Daca ar fi sa comparati România cu un fel de mâncare, care ar fi acela?

Mamaliga.

De ce?

Mie îmi place mamaliga, dar nici nu face foarte bine la sanatate si nici nu te satura sustenabil. Cam asa suntem si noi. Suntem un popor foarte misto, sincer, suntem o tara cu potential, un popor de oameni frumoși, destepti si ti se rupe sufletul când vezi ca nu ne atingem potentialul. Asta este durerea de zi cu zi a mea si a multor antreprenori. Avem de toate pentru toti, asa, o amestecatura care s-a facut într-un fel anume si e acolo, pe masa. Câteodata arata bine, dar nu prea face bine la sanatate.

Trebuie sa facem ceva, sa ne mobilizam, iar eu sper ca pandemia asta sa ne mobilizeze, pentru ca am acumulat experienta. Noi suntem tineri, 30 de ani de capitalism si o povara care vine din spate, povara unui regim în care orice fel de initiativa a fost pedepsita. Și atunci cum vrem noi, în 30 de ani, sa fim un popor cu initiative, cum vrem noi sa fim, dupa ce ne-au cotropit unii, altii, un popor cu încredere? Și daca nu avem încredere si initiative, nu putem sa facem echipe si nu putem sa facem nimic.

Acest lucru se schimba încet-încet. Suntem la prima generatie, poate a venit a doua, de antreprenori, o generatie de oameni cu foame personala, care am pornit neavând o casa, neavând o masina, nevazând în viata noastra Maldive. Ce am facut noi primul si primul lucru când am avut niste bani? Ne-am luat o casa, o masina, ne-am dus în Maldive. Acum putem sa ne aplecam si asupra lucrurilor care cu adevarat conteaza, adica resursa umana, colaboratorii si asa mai departe.

Deci, ca sa concluzionez: România, cu un potential senzational, este bine unde e, în sensul ca trebuie sa vedem de unde am pornit. Ar fi putut fi si mai bine daca si clasa politica, dar si antreprenoriatul ar fi fost next level. Am ajuns încet-încet next level si cred ca de acum e momentul nostru. Și daca ne zguduie putin pandemia si ne apropiem... nu se poate o clasa politica superperformanta peste noapte, cum nu se poate un antreprenoriat superperformant, dar credeti-ma ca s-au facut progrese uluitoare în ultimii cinci ani. Și în ultima perioada si la clasa politica. Sunt oameni noi în politica, care îi misca pe ceilalti. Deci eu sunt optimist ca lucrurile se pot îndrepta. Și mamaliga e foarte buna.

Simpla sau cu brânza si smântâna?

Trebuie sa îi punem brânza si smântâna, ca asa goala.... Dar vin si brânza, si smântâna, eu sunt convins.

Ce nota ati da actualului Guvern?

Cu siguranta o nota de trecere. Înca o data, putem sta pe margine sa criticam. Dar când esti în interior, iar eu stiu

lucruri si în interior, lucrurile se relativeaza. Daca nu ai resurse umane, financiare si asa mai departe, cum vrei sa fii performant? Dau nota 10 la dialog. Vorbeam cu primul-ministru si, mai în gluma, mai în serios, ne spunea: "Vorbesc cu voi mai des decât cu nevasta-mea". Și asa este. Și nu numai la nivelul primului-ministru, dar si la nivelul presedintelui. Dau nota 10 la dialog si acesta este primul pas.

Apoi, la buna credinta, o nota foarte mare. La implementare, încep notele sa fie ceva mai mici si am explicat de ce: nu au resurse, nici financiare, nici umane. Dar cred ca este multa buna credinta, multa buna vointa. Astept cu mare nerabdare sa treaca alegerile, ca sa scapam de o parte a ecuatiei care ne joaca tuturor feste si apoi, cu fondurile europene care vor veni, cu progresele facute împreuna, ma astept sa fie o perioada de patru ani buna pentru România.

Daca vi s-ar propune o functie în Guvern în urmatoarea perioada ce raspuns ati da?

Probabil ca functiile trebuie sa fie date politic. Eu nu sunt în politica. E foarte greu sa combini business-ul si functii de genul presedintele Camerei de Comert Româno-Germane cu politica, e imposibil si o ipocrizie sa faci asa ceva. Și nu cred ca o sa-mi propuna cineva ceva de genul acesta. În general, când mi s-au facut propuneri de orice fel de natura în viata mea, raspunsul nu a fost niciodata "Nu" din start. Raspunsul a fost "Hai sa vorbim, ce presupune acest lucru".

Dar niciodata, la niciun fel de întrebare, nici la "Hai sa mergem pe luna!" nu o sa spun "Nu". Nici macar la "Hai sa ne parasutam!", desi am o oroare asa de... cum ar fi sa ma arunc. Nu as spune din start "Nu". Pentru îmi aduc aminte cum am intrat în antreprenoriatul românesc acum 25 de ani si aia a fost o parasutare fara parasuta. Și a iesit bine.

Asa ca am învatat sa nu mai spun "Nu" la nimic. Dar trebuie discutat, vazut si stabilit. Oriunde am putut sa ajut, în aceasta viata, am încercat sa ajut si daca am simtit ca sunt folositor si sunt dorit, am fost prezent.